

ARCHIVE COPY

Please return.

Հրատարակութիւն Ամերիկեայոց Արեւելեան Թեմի Ազգային Առաջնորդարանի
A Publication of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America

Volume VIII, Number 10
February 1986

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ
Հ.Օ.Մ.-Ի 75-ԱՄԵԱԿԻ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԱՐԵԳԻՆ ԾԱՌԱՅ ՅԻՄՈՒՍԻ ԳՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՆՀԱՍՈՒՆԵԼԻ ԿԱՍՏՈՔԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱԶԳԻՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ ԵՒ ԿԱՌՈՂԻԿՈՍ ՄԵՇԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ, ՇՆՈՐՀԲ, ԱՆՐ ԵՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ Ի ՏԵԱՌՆԷ ԵՒ ՈՂՋՈՅՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ Ի ՄԷՆՋ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՅԱԶՈՅ ՍՐԲՈՅ ՀՕՐՆ ՄԵՐՈՅ ԳՐԻԳՈՐԷ ԼՈՒՍԱՆՈՐԾԻՆ

ԱՒ
ՀԱՅ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՈՐ Ի ՊՈՍԹՈՆ, Ի ՄԻԱՅՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՍ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ.

Խորագրյն սիրոյ եւ Հայրապետական օրհնութեամբ կ'որջուենե՛ք Հայ Օգնութեան Միութեան 75-ամեակը, որ Համայնական սարդուղիքեամբ եւ մեծապայելոյ Հանդիսութեամբ պիտի նշուի այս տարուան ընթացքին:

Երեք քառորդ դար շարունակ Հայ կանանց այս մեծապայն կարժանկարուղիքինը իր անընթացատեղի երակատարժան վատաակով միայուն եւ ուղեհար էջ մը արձանապղքեց ոչ միայն Ամերիկահայոց, այլ ամբողջ Ափրիկեի հայութեան կեանքի անդատաններուն մէջ, զվեարարագէտ բարեփոխական, կրթական եւ մշակութային ծագրերուն մէջ:

Մենք անձամբ ծանօթ ենք այն տարածուն, ողբեր եւ բազմաբղիւն գործունէութեանց, որոնք կեանք առին Հազարատը Հայուհիներու ամբողջանընդ, կամարտը պատաստրութեամբ՝ ի գարմանումն Հայուրեան ցաւին, ի գարգացումն Հայ նոր սերունդին եւ ի ծաղկումն Հայ մշակոյթին: Շնորհիւ Հայ Օգնութեան Միութեան, բազմահարգար Հայ տիկիններ եւ օրիորդներ անցնող եօթնասունըհինգ տարիներու ընթացքին իրենց սեփական ընտանիքներուն ծառայելէն զատ առիթ եւ պատիւ ունեցան ծառայելու մեր բոլորին համայնական մեծ ընտանիքին՝ Հայ ժողովուրդին, անխտրական ոգիով եւ Հայ կենդ յատուկ նախանձանդրութեամբ: Կը հաւատանք որ մարդկայնորէն, գիրով ու թուղթով կարելի պիտի չըլլայ գրել Հ.Օ. Միութեան պատմութիւնը, որովհետեւ այդ պատմութիւնը այնքան խոր գրուած է տաննակ Հազարներով Հայ կարօտեալներու, զպրոցական աշակերտներու եւ Հայոց զարուրեան սպասարներու հոգիներուն մէջ, որ մարդկային լեզուի բառերը դժուարաւ կրնան գայն վերցրտարգել

Թուրքի վրայ: Հ.Օ. Միութիւնը Հայ վերադարձութեմը շարունակին գլխաւոր գործաններէն մէկը եղաւ անցնող տասնամեակներու ընթացքին, համասփիւրթեան սարդուղիքեամբ:

75-ամեակի այս շքեղ Հանգրուանին, սրտի պարտք կը գգանք օրհնել յիշատակ այն արեւասոգի բոլոր Հայուհիներուն, որոնք իրենց կեանքը կանոնեցին Հ.Օ. Միութեան կեանքին հետ, եւ այժմ, այս աշխարհէն բաժնուած՝ երկնաշխարհէն կը դիտեն Հ.Օ. Միութեան ծաղկումը եւ կը հրճուին անով: Հայրապետական Սեր գնահատանքը կը յայտնենք այսօրուան բոլոր վատաակորդներուն, Կերդոնական վարչութեան անդամներէն մինչեւ Շրջանային եւ Ստանձնակալին բոլոր վարչութիւնները, եւ բոլոր անհատ անդամուհիները որոնք նոր եռանդ կրտսն եօթնասունհինգամեայ այս խորամտա կարժանկարուղիքին:

Ի՞նչ գեղեցիկ եւ թեկադրական գուգադիւղիքն է՝ որ Հ.Օ. Միութեան 75-ամեակը կը համընկնի Հայկական Եզեռնի 70-ամեակին հետ: Մրտանց կ'աղօթենք եւ կը մաղթենք որ 70-ամեակէն նոր ոյժ քաղէք եւ Հայ վերածննդեան անակըրդ նոր թափ եւ նոր տարածք տաք Հ.Օ. Միութեան գործունէութեան:

Կոչ կ'ուղղենք մեկ համայն ժողովուրդին անխտրի՝ աշխարհի՛ չորս ծագերուն, անձնուրբարք եւ լայնորէն իրենց բարոյական եւ նիւթական օճանդակութիւնը բերեն Հ.Օ. Միութեան գործունէութեան, գայն օժտելով այնպիսի տնտեսական հիմնարկներով, որոնցմով կարելի դառնայ երկարատեւ ծրարգրմով եւ կարճակերպուած աշխատանքով զարգանով բարեշէն եւ ազգակերտ գործունէութիւնը Հ.Օ. Միութեան: Ողջ կերտի Տէր, գորացեալ չնորհօք Ս. Հոգւարչի եւ յաւէտ օրհնեալ ի մէջ. Ամէն:

ԳԱՐԵԳԻՆ Ե. ԿԱՌՈՂԻԿՈՍ
ՄԵՇԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

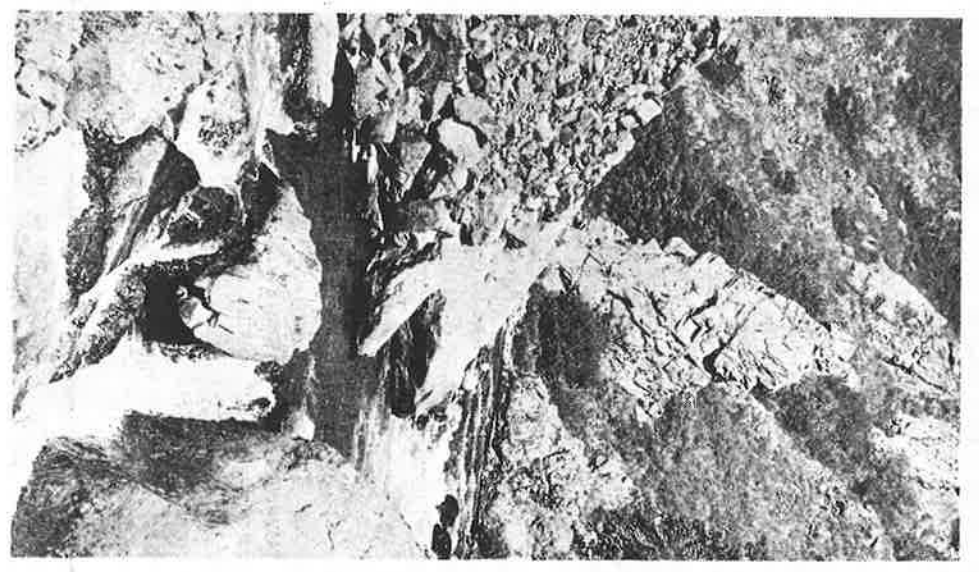
Տուաւ Կոնդալու ի Կաթողիկոսարանըս Ի Դուռն Մալը Տաճարիս
Սրբոյ Գրիգորի Լուսաւորչին
Որ յԱմբիլիսա-Լիբանան
Ի 26 Ապրիլի, 1985 բովին Բրիտանի, եւ
Ի բովին Հայոց ԲՆԱԴ.
Ընդ Համաբար Շ/ՄԵ.

YOU ARE MY MOUNTAIN TOO

By Diana Der Hovanessian

I
climbed
the last flight
of hotel stairs
every morning, heart
pounding, to the terrace
where the sun should rise
shine against your crest. Every
morning the horizon was swathed only
blue mist, and mist again. Every Armenian
the legend, that, you hide from in the past, many
men. Many a would-be conqueror in the eyes of
a tourist has turned home without your blessing his sight. On my fifth
morning, a hotel matron, towels on her arm, stopped me on the stairs, laughing,
to say, "If you are looking for Ararat, there are two places to search, your heart,
and the other side of the hotel?" Rushing, I saw you then, transfigured in
blue light, waiting to strike the blow that crosses borders and time.

Winner of the 1985 George Herbert Award from the World Order of Narrative Poets

ՎԱՐՈՒՆԸ ՔԱԶ, ՎԱՐՈՒՆԸ ՍՈՒՐԸ
ԿԵՐԹԱՅ ՄԻՑՑ ՅԱՌԱԶ ...

Հայց՝ Առաք. Ս. Եկեղեցին Հինգշաբթի 6 Փետրուարին, կը պատրաստուի տանախմբելու հաւատքի եւ հայրենիքի ախրեան Մրցող Վարդանանց Զօրակրաց յիշատակը: Վարդանանց տանախմբութիւնը Հայ ժողովուրդի սրտին մէջ, իւրայատուկ տեղ ունի, որովհետեւ ան դարձած է խորհրդանիշը՝ Հայկ Նահապետէն մինչեւ Ասրղաթապատ եւ մինչեւ մեր օրերը, Հայ ժողովուրդի գոյատեւման, խաղաղ կեցութեան եւ բարգաւաճման ի խնդիր իրենց թանկեղին արիւնը գոհաբերող Արի-Արանց հովին:

Վարդան ...: Անուն ցանկալի եւ խորհուրդ հիանալի. բանաստեղծին իսկ բառերով հրազունը մըն է ան հրաշալի՝ որ կը մտնէ իւրաքանչիւր Հայու հոգիէն ներս, մաքրելով ուրաքանչեւ եւ ամէն տեսակի վառթարութեան ծանգերը, եւ ներշնչելով գոհաբերութեան եւ անձնուրիւրմի ոգին եկեղեցույ եւ ժողովուրդին հանդէպ:

Վարդան եւ իր քաջ նահատակ ընկերներու ներքողը հիւսող հոգեւոր ու ազգային գրականութեան կողքին մեր հայրենի բնաշխարհը եւս հարուստ է վարդանը յանրագնող յիշատակներով: Հանրածանօթ է «Վարդանի Մարզ», որ 1500-ամեայ փորձովներու եւ անպրոպներու դէմ առկալէ ետք վերջերս միայն հրկիզուեցաւ գորտաւոր կաճաններէ: Թէեւ Հայրենի մեր ժողովուրդը բնութեան այս աղէտը գիտցաւ վերածել աւելի դրական եւ ազգային աւանդութեան վերակենդանացման ներմղէ ուժի՝ ծառի մնացորդազը որպէս նուիրական մասունքները իրենց օճարներուն մէջ փոխադրելով: «Վարդանի Մար»-էն աւելի յառկանչական է Ջերմուկի մօտ, Արփա գետի խոր կիրճէն մէջ գտնուող վարդանի ժայռաբանդակը որ բնութեան անկրկնելի արուեստներէն մին կարելի է նկատել: Արդարեւ ժամանակին դիմակալած, հորմանած, կրողի դէմքով, ակեածան ձորուրով, դէպի Հեռուները ուղղած խրոխտ Հայեացքով, Վարդանը մարմատորոջ բնութեան այս հրաշալի կերտուածքը հայուն կը ներշնչէ խոր հաւատք եւ յոյս իր ազգային նկատմամբ, որովհետեւ Վարդանը քաջ, վարդանը Սուրբ, կ'երթայ միշտ յառաջ ...:

About a month ago I was standing in the church listening to the Gospel reading (Iashoo Avedaran) and hoping to find something new in the 'Parable of the Supper' Jesus told at a dinner in a pharisee's house (Luke 14: 12-24).

I do not know whether you remember Christ's advice to the people around him. For those who do not remember, here it is in a simple form. He advised saying 'When you prepare a dinner (feast) do not invite your friends or relatives or rich neighbors, for you know they are able to return your invitation. If you wish to be rewarded in heaven invite the poor, the crippled and the blind to your feast. Such people can not repay you but God will bless you for your kindness.'

Of course there are more details in the New Testament and each sentence may have a different message for different people. As I was listening to this parable my thoughts went back to a time before you were born, and to the customs and concepts our people had before even I was born.

Back in the good old days in Armenia the rich, the well-to-do, and even poor peasants, used to distribute food to the poorer, less fortunate ones whenever they celebrated successes or births in the family or any other happy occasion. Usually the food would include lamb if the person could afford it, or a rooster with 'lavash' (thin Armenian bread) and pilaf. This was called 'madagh'. It sounds a practical and useful way of sharing the happiness of the family as well following a religious belief. It was a manner of giving to those less fortunate such as orphans, widows, persons who were crippled, or sick.

After we settled in Canada your grandmother must have thought about this custom for occasionally she would say, 'I would like to make a 'madagh' but how and to whom can we distribute food.' We were not rich but the community members were even better off. A few times money was sent to relatives in Aleppo to offer 'madagh'. I think what kept her and us hesitant in preparing a 'madagh' here was the fear of being laughed at.

However, I remember many years ago, before you were born, one Saturday afternoon at twilight, just about the time to burn incense in the house, there was a knock at our side door. When I opened the door a middle-aged man showed me a card which said 'I am deaf and mute would you please help me'.

I left the door open, called my mother and said 'madagh' has knocked on your door, do you wish to give him money? She gave me a ten dollar bill which I gave to this deaf man. It was quite a sum of money in those days and the poor man did not know how to thank us. He raised his arms up to heaven, then joined his hands together in a sign of prayer. He tried to speak but only sounds came, no words. There was no need for words, of course, for the signs of thanks and the happiness in his face were more eloquent than any speech. He knocked at many other doors that afternoon. Afterwards, for many years, this man often visited our neighborhood. Our supplies of band aids, needles, dish clothes and other objects came from him in appreciation for our donations. I believe it was sometime in 1982 that we last saw him at our door. For a while I thought he had moved away, or perhaps he was sick. Maybe he was dead.

I was pleasantly surprised one day when I saw him walking on our street without knocking at the doors. Occasionally after that I saw him walking while I was driving to work or coming home. So he was still around. For some reason or other I was curious to

OUTREACH

Archbishop Mesrob Ashjian
Prelate
Mary Hamparian - Editor

OUTREACH (USPS 426-490) is published monthly by the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, 138 East 39th Street, New York, New York 10016, (212) 689-7810. Unsolicited manuscript will be considered for publication; please include a stamped, self-addressed return envelope. We reserve the right to edit articles in order to conform to space limitations. Signed articles do not necessarily reflect the policy of the Armenian Apostolic Church of America. Send all correspondence to the above address to the attention of the Editor. Printed in the United States of America, Second class postage paid at New York, N.Y. 10016. Postmaster: Send address changes to Outreach, 138 E. 39th St. New York, N.Y. 10016

Իր սիրեմբ քրիստոսաբանութիւնը բարդ գործածել, բնորոշելու բարոյական այն սկզբունքները, որոնք յաճախ շեշտուեցան Քրիստոսի ուսուցումներու մէջ:

Կասկածէ չեմու է, որ շատեր թմբկծաղով չար տան, թէ ինչպէ՞ս քան դարերու հնուրիւն ունեցող սկզբունքներ կրնան այժմեական ըլլալ եւ արեւս ունենալ այս օրուան մեր կեանքին չեմու: Ուրիշներ կրնան հարցնել, թէ ինչպէ՞ս փոքրածաւալ Հրէաստանի մը մէջ ապրող, փոքրիկ ժողովուրդի մը համար հաստատուած բարոյագիտութեան օրինապէ՞տք մը, կրնայ օգտակար հանդիսանալ 20-րդ դարու գիտութեամբ օժտուած մեր այսօրուան ընկերութեան: Անմիջապէս պէտք է ինչեցնել, որ այդտաքին պատկերներ կրնան փոփոխուի, ձեւեր կրնան տարբերիլ, բայց հիմնական սկզբունքներ կը մնան նոյնը: Բարդամամբ հին քաղաքակրթութեան օրերուն շիրուած շէնքերու, ինչպէս Եգիպտոսի Փրամիտներն.— Յունաստանի պարթեւները, այսօր արդիական ոճով ճարտարապետական գուրի գործոցներ կրնան կատարուիլ ամենուրեք, բոլորն ալ սակայն, չհին ու նորը, հետեւած ճարտարապետական հիմնական նոյն օրէնքներուն:

Նախաքրիստոնէական շէնքերն, գոյութիւն ունէր Յունաստան եւ Հրէական բարոյագիտութիւնը իր չին տարալին մէջ: Քրիստոնէութիւնը սակայն, եկաւ սրբազնելու հինը, պարզաբանելու եւ աշխարհի սեփականութիւնը դարձնելու քրիստոնէական նոր բարոյագիտութիւնը որ հիմնուած է մարդոց փոխ-յարգաբերութեանց վրայ: Այս փոխ-յարգաբերութեանց մէջ, կը տեսնենք աննուտակ եւ տիեզերական փոխ-յարգաբերութիւններ: Առաջինը ընտանիքի մը անդամներուն իրարու հետ ունեցած կապն է, իսկ երկրորդը՝ ընտանեկան շրջանակէ դուրս գտնուող անձներու հետ մշակուած յարաբերութիւնն է: Ոչ ոք կրնայ խուսափիլ այս հոլովոյթին, քանի որ մարդ արարածը չի՛ կրնար մեկուսացած կեանք մը վարել:

Հաւաքական եւ ընկերային այս կեանքին մէջ, հիմնական ստաբիլութիւնը գործանքն է շեշտուած է Քրիստոսի կողմէ, մարդոց իրարու հանդէպ ունեցած հոգատար վերաբերմունքն է: Հին Յունաց համար, Աստուած մեկուսացած, անհասանելի, անտարբեր եւ անըմբռնելի գոյութիւն մըն էր: Քրիստոս շրջեց Յունական փիլիսոփայութիւնը եւ բացատրեց, որ Աստուած մարդանէր, գթալիրու, հոգատու եւ հասանելի Հայր մըն է, որ երբեք անտարբեր չէ: Ստոյիականներ կը սորվեցնէին անտարբեր ըլլալ որեւէ հարցի կապակցութեամբ: Այլ իրաւով, կարեւորութիւն չուայ նոյնիսկ սիրելիի մը մահուան:

Քրիստոնէական կեանքը, ընդհակառակը, ամբողջութեամբ հոգածութիւնն է, որովհետեւ Աստուած ինքը հոգածու է: Անտարիները հոգածու վերաբերմունք համար, կը գործածան Սէր բարը: Սէր բարը սակայն, մինչեւ անգամ մեր գեղեցիկ լեզուին մէջ, գանաղան մեկուսութիւններ ունի: Սէր մը կա, որ սեռային տարբանք կը թարգմանուի: Սիրոյ տեսակ մը կա, որ կրբքի բացակայութեան կը շարունակէ տեսիլ: Սէր մը կա, որ ի յայտ կուգայ ծնողաց եւ գաւակաց միջեւ: Բայց ինչ որ Քրիստոս կը պահանջէ ունենալ եւ սնուցանել

know more about him. I could not check his new address because I did not know his name. I would not dare to follow him to find out his address but I wondered how he was managing now.

Just about every doctor these days advises walking to keep fit. The 'save energy' ads and booklets have influenced me too. So a few months ago, as I was walking to our nearest shopping mall, I met him on the main street. I greeted him. He recognized me and extended his hand. After we shook hands I asked him how he was. Again he looked up, raised his arms upwards thanking God, I suppose. There was not much to talk about at that stage. He looked well. He did not seem to be embarrassed. He could not speak of course, so I opened my purse. He must have read my mind. He gently put one hand on mine and made the stop sign with his other hand for a no, no message.

Yes, it is hard to believe that in an age where people in all walks of life, even in religious institutions do not hesitate to grasp anything, let alone dollars from another person, this old man was actually refusing to receive what I offered. Was something wrong with this man? I looked at him in surprise. He tried to utter words but again only sounds came forth. I told him I was glad he looked well. He joined his hands again in a sign of prayer. I could not tell what he meant exactly. Was he praying for me? Was he asking me to pray for him? So I did the same, then we waved goodbye to each other.

I still see him at times and each time I see him I take heart in the realization that all is not yet lost in this utterly materialistic and treacherous world. That such

կարու եւ մինչեւ անգամ թշնամիներու նկատմամբ, այն սերն է, որ կը ծնի բարեկեանեցողութեան փայտաբէն: Բարեկեանեցողութեան այս ընթացքն է, գոր Աստուած կը սիրէ տեսնել մէն մի քրիստոնիսայի մէջ, որուն համար մեղաւորներն իսկ կը դառնան սիրելի:

Ահա այս սերն է, որուն ծախն Քրիստոս կը շարունակէ իրաւի եւ որ գուրջ դժուար ըլլայ մեզի համար ըմբռնել եւ ընդունիլ: Ծիշտ ստոր համար է որ ըստուած է.— Մարդկային սերը կ'ընդունի ինչ որ գեղեցիկ է միայն — իսկ Աստուածայինը՝ ինչ որ մինչեւ անգամ տգեղ ըլլայ, քանի որ ինչ որ կը սիրուի, կը գեղեցկանայ:

Պատունի բարոյագիտութիւնը, ազնուական իսակ մարդոց համար հաստատուած գիտութիւնն էր: Պատունի համար, հասարակ ժողովուրդը ստեղծուած էր այնուամենայնիւս կեանք հանելի դարձնելու: Դարեր տեսեց, մինչեւ որ այնպիսի փեղջիկ կրցաւ ընդունիլ քրիստոնէութեան բացատրած բարոյագիտութիւնը, որ թէ անհասական եւ թէ՛ տիեզերական հոգատար վերաբերմունք կը պահանջէ:

Հայ ժողովուրդը լաւ կը հասկնայ անտարբերութեան արհեստը, որուն ենթակուեցաւ իր պատմութեան ամենաուրե օրերուն: Տեսաւ, թէ ինչպէ՛ս աշխարհ անտարբերութեամբ եւ հակա-քրիստոնէական տրամադրութեամբ կանցնէր նահատակուող ժողովուրդի մը արջուկն: Մինչդեռ, քրիստոնէութիւնը, դրական կրօնք մը ըլլալով, կը թեալարէր նպատակաւոր գործողութեան մը ձեռնարկել քան թէ անտարբեր մնալ:

Մէկու մը գործին միջամուտ չըլլալով չէ՛ որ օգնած կ'ըլլանք անօթի եւ կամ կարոտեալ մէկու մը, այլ՝ գործուն եւ հոգատար չեղաբերութեամբ ու անպակցութեամբ է որ, պիտի կարենանք աստարել անոր բարեխաւճան: Այս կամեցողութիւնը, նոյն ինքն Քրիստոսի քարոզաց սէ՛րն է, ոգին է: Այս սերը գուրի է սեռային տարբանք եւ գաղաղմանը: Այս սերը Յունացիները «Ակարէ» կը կոչուի, որ անընդունելի եւ անընդունելի վերաբերմունք մըն է, ընթացք մըն է, ամբողջական եւ դրական կամեցողութիւն մըն է դէպի դրացին եւ մինչեւ անգամ դէպի անձանօթը:

Երէկ Հայն էր, որ կը ստառակըր քաղցի Տիրաններուն մէջ: Այսօր՝ Եթովպիացի մեր եղբայրներն են, որոնք սովածան, աշխարհի դարձուցած են իրենց պարտաւայել անքերը: Մենք որպէս քրիստոնեանք, չենք կրնար միայն ականջալուրդ ըլլալ եւ քար անտարբերութեամբ անցնիլ: Սէր կրօնքը կը պահանջէ, որ չեղաբերութիւնը, ձեռք կարկարենք, անօթի մը կերակրենք, արցունք մը սրբենք եւ կեանք մը ջանանք փրկել: Ընենք այն, ինչ որ պիտի ուզէինք որ ուրիշներ ընէին մեզի՝ այն սեւ օրերուն:

Քրիստոսի Ծննդեան տօնէն ետք, եկէջ միասնաբար փորձենք Քրիստոսի չեռեւիկ եւ Քրիստոսի նմանիլ:

Վաստակ կրնանք ըլլալ որ բարի կամեցողութեամբ, ջերմ վերաբերմունքով եւ հոգածու ընթացքով, արդէն իսկ ստած կ'ըլլանք առաջին քայլը:

Eugenie Horkoor

SUMMARY OF THE SECOND NATIONAL CONFERENCE NATIONAL ASSOCIATION OF LADIES' GUILD

MAY 16 AND 17, 1985, ST. MARY'S ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH, TORONTO, CANADA

The delegates to the Second National Conference of the National Association of Ladies' Guilds of the Armenian Apostolic Church of America convened on May 16, 1985, at the Armenian Center of Toronto, Canada.

The Conference theme was:

“THERE ARE NO STRANGERS HERE — ONLY FRIENDS YOU HAVE NOT MET.”

Registration took place with thirty delegates and nine guests, representing fifteen Guilds of the United States and Canada.

His Eminence, Archbishop Mesrob Ashjian, gave the invocation and welcomed the delegates and guests to the conference. The Very Reverend Khajag Hagoopian welcomed the participants to Toronto on behalf of St. Mary's Parish.

Malvina Stepanian was elected conference chairlady and Elsie Menzigan secretary. Packets prepared for the delegates were distributed. Minutes of the first national conference of the NALG were read and approved.

The NALG Executive Council's annual report was read by Chairlady - Grace Bagdasarian, and approved by the delegates.

The treasurer, Rita Tatevossian, gave the NALG financial report for 1984-1985.

Donations received:

- The Prelacy Ladies Guild \$1000
- Sis. Vartanantz (Providence) \$500
- St. Gregory's (Philadelphia) \$500

•Soupr Khatch (Washington D.C.) \$100

Balance in NALG checking account: \$1671

Proposed budget for 1985-1986 \$2100

During the two days of the conference, there were three guest speakers who gave informative and interesting lectures. They were:

E. Terry Hamilton, Director of Constituency Development of Church Women United. Her Topic was “Ethnic Identity within Church Women United.”

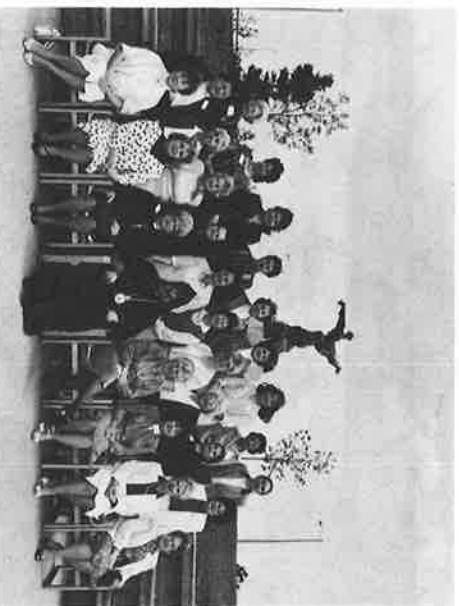
Hayre Soorp Anoushavan Tanielian of Princeton University, spoke of “Armenian Christian Beliefs and Traditions.” Slides depicting vestments, etc. were shown in conjunction with his lecture.

Der Khoren Habeshian of Soupr Khatch Church in Washington D.C. lectured on the “Armenian Apostolic Church — its History, Liturgy and Traditions.”

A question and answer period followed each lecture. Delegates gave reports of their Guild's activities and accomplishments of the past year. All Guilds were active participants in the commemorative activities of the Armenian Genocide which was held in Washington D.C., in April, 1985.

The logo of the Ladies' Guild of Sis. Vartanantz Church of Providence, RI, was approved as the NALG logo. It was decided to have pendants made with the NALG logo, to be presented by His Eminence, Archbishop Mesrob Ashjian to the Ladies Guild members who have served for twenty-five or more years.

During the “rap” session topics discussed included the Sunday Schools, Armenian youth, membership in

The participants of the National Ladies' Guild of the Armenian Apostolic Church of America met in Toronto, Canada for their annual conference in May, 1985. This photo shows the members together with Archbishop Mesrob Ashjian with the Martyrs monument in the background.

Church Women United, as well as the feasibility of having regional seminars and workshops.

His Eminence, Archbishop Mesrob Ashjian was invited to address the conference. His Eminence encouraged the ladies to become more involved in every aspect of the Armenian Church and to become a force within the Church.

A vote of confidence was given to the NALG Executive Council.

On Thursday evening, May sixteenth, the Divine Liturgy was celebrated at St. Mary's Armenian Apostolic Church.

As the Conference progressed, it became apparent that communication among Guilds is needed and beneficial; the Guilds have to establish their identity; take direction nationally and abide by the by-laws. The conference concluded that the most important problem facing the Guilds today is the future of our youth. The delegates decided to focus on this problem at the regional seminars.

The delegates and guests left the conference with a feeling of accomplishment.

The NALG Executive Council wishes to thank His Eminence, Archbishop Mesrob Ashjian and the Prelacy Executive Council for their continuous support and encouragement.

The NALG Executive Council also thanks the Very Rev. Khajag Hagoopian, Pastor, Board of Trustees of St. Mary's Church and all the organizations of the Armenian Center for their warm hospitality, making the Toronto conference a memorable one.

THERE ARE NO STRANGERS HERE — ONLY FRIENDS WE HAVE NOW MET.”

Sincerely,
Gemma Vartanian, Vice Chairlady
Executive Council, NALG
Armenian Apostolic Church of America

ՄԱՐԿԱՆԱԳԱԿԱՆ ԶԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԱՐԵԿԱՐՉ ՌԱՅԹԻՆՉՅՈՒՄ

Նոյեմբեր 17, 1985-ը Ռալթիիցվիլի Հայ Համայնքին Համար եղաւ յիշատակելի եւ ուրախացուցիչ օր մը: Եկեղեցին լեցուած էր անսովոր բազմութեամբ մը, որոնք եկած էին ներկայ գտնուելու Ս. եւ անմահ պատարագին եւ տեսնելու նաեւ Մարգար Գասպեանի սարկաւակական ձեռնարկութիւնը: Ս. պատարագը մատուց եւ ձեռնարկութիւնը կատարեց՝ Գեորգ. Տ. Մեսրոպ ԱՊԲ. Աչճեանը, Հիւս. Անիբիկալի Արեւեկեան Թեմի բարեկան առաջնորդ սրբազան Հայրը, որ իր բարոյը սեւեռեց սիրոյ եւ նուիրումի գարապար- նեցուն վրայ:

Յաւադա Ս. պատարագին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ Հիմն- նարարկեան 28-րդ տարեկարգին եւ Մարգար Սրկ.-ի ձեռնարկութեան արժիով ճաշկերոյթ մը, Հաճելի միջուկոյտի մէջ: Հոգաբարձութեան ատենակեան Պրն. Պետրոս Պետրոսեան բարե- գայրուստ մարթեց բոլոր ներկաներուն եւ հրահրեց Սրբազան Հայրը, որ սեղանի օրհնութեամբ բաց- ուած յայտարարէ օրուան ճաշկերոյթը:

Օրուան խօսնակներ Պրն. Զէնր Պարոտասարեան, որ մէկ առ մէկ ներկայացուց պատուի հիւրերը՝ Վազգէն Գաճանայ Պր. Գարեանը, Կոմիտաս Գաճանայ Թորոսեանը, Տէր եւ Տիկ. Վարանդ Յակոբեանները, որոնք իրենց շնորհակալական խօսքերը փոխանցեցին ներկաներուն: Ապա Կոմիտաս

Գաճանայ Թորոսեանը, իր եւ Հոգաբարձութեան կողմէ Մարգար Սրկ.-ին յանձնեց կուրծքի խաչ մը, իւր գնահատանք իր անշահանքները նուիրումին Հայոց եկեղեցւոյ: Խօսնակը ներկայացուց նաեւ օրուան հիւրերէն Մէհնուհեթի ներկայացուց- չական ժողովի անդամ՝ Պրն. Տրիքտուր, որ իր կար- գին ներկայացուց Պրն. Զործ Բեկեղեանը որպէս յարատեւող, Հնուստ օրհնադէմ, եւ խօսնակ Մէհն- չուհեթի օրհնարիւր մարմնի: Պրն. Բեկեղեան իր կարգին շնորհակալական եւ շնորհաւարական խօսքեր ըսաւ ինքզինքը Հայրազգայով որպէս Հայ: Պրն. Թոմ Վարդապետեան, ներկաներուն ցու- ցադրեց Ռաւշիկիլընի պատմական հաւաքէն նկար- ներ, անոնց միացնելով իր այնքան տպաւորիչ բացատրութիւնները:

Նուիրատուութեանց մէջ գնահատելի էր Տիկ. Լուսաբեր Պարսամեանի հինգ հազար տղարի նուիրատուութիւնը, Ե յիշատակ իր ամուսնոյն կարգաւեա Պարսամեանի:

Սրբազան Հայրը ըսաւ փակման խօսքը եւ օրհնեց նուիրատուներն ու ներկաները, յանդուրձեան մարթեանքներ ըրաւ Պրն. Բեկեղեանին եւ Ռալթիիցվիլի ամբողջ Հայ Համայնքին: Պահպանելով վերջ գտաւ այդ օրուան տարեկարգնա- յին եւ ձեռնարկութեամբ յիշատակելի հաւաքոյթը:

January, 1986

Dear Ladies' Guild Members:

The NALG Executive Council has been meeting regularly in New York, at the offices of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America.

We are pleased to advise that the Ladies Guild of St. Illuminator's Armenian Apostolic Cathedral of New York City has graciously offered to host a seminar on Saturday, March 1, 1986. The seminar is in the planning stage at this time by the NALG Executive Council. Details will be forthcoming shortly.

The group photo of the second Annual Conference delegates is available. To obtain a copy of this photo send a check in the amount of \$7.00, payable to the NALG, and mail to Rita Tatevossian, 70-41 Harrow Street, Forest Hills, New York 11375.

Please forward a list of the names, addresses and telephone numbers of your current executive body as well as a revised and updated membership list of your Ladies' Guild members, including addresses and telephone numbers. Kindly mail this information to the NALG recording secretary Van Karoghlianian, 20 Pine Street, Pawtucket, RI 02860.

We are happy to inform you that the NALG Logo pendants are ready. These pendants are offered as a token of appreciation from His Eminence, Archbishop Mesrob Ashjian and the NALG Executive Council to the Ladies' Guild members who have served in their respective Church and its Ladies Guild, for twenty-five years or more. Archbishop Mesrob Ashjian will present each pendant during his annual visit to your parish in 1986.

These beautiful pendants are generously donated by Mr. Varkis Markarian of Providence, RI. Mr. Varkes Kaprielian of Providence, RI, donated the art work for the pendant. Our sincere thanks and gratitude to Messrs. Markarian and Kaprielian for their interest in our endeavors.

For the presentations NALG requests a list of the names of your Ladies' Guild members who have served twenty-five years or more to enable us to prepare the certificates which will be presented to those Ladies together with the pendants. Kindly mail these names to our recording secretary, Van Karoghlianian at the above mentioned address.

The Third Annual NALG Conference will take place on Thursday and Friday, May 15 and 16, 1986 in Detroit, Michigan. Please elect your delegates at this time and advise us how many delegates will be attending and their names and addresses. Please forward this information as soon as possible to the recording secretary.

We look forward to seeing you on Saturday, March 1, 1986, at the seminar, and on Thursday and Friday, May 15 and 16, 1986 at the annual conference.

Very truly yours,
Executive Council
National Association of Ladies Guilds

A DAY OF REMEMBRANCE

Monday, January 20 was the first national observance of Martin Luther King, Jr.'s birthday in the United States.

This national observance was preceded by one year in California when Governor George Deukmejian declared that day a state holiday in 1985.

This connection cannot be lost to the uninitiated. An American of Armenian ancestry helps honor an American of African ancestry. Why? Because one understands the suffering of the other. Because in- humanity does not stop at color, nationality, religion, or gender. Inhumanity is color-blind. Inhumanity begins with segregation. It always ends with suffering and the lessening of mankind, not only in numbers, but in purpose.

Recognizing a human being for his work in helping alleviate suffering is but an excuse to glorify Man for the potential he can achieve, but seldom does. The few who actually sacrifice their lives for their ideals, like King ultimately did, are unfortunately too few in number. But even that serves to remind us that Man, despite his astonishing capacity for savagery and destruction, is also capable of sublime acts of courage and sacrifice.

For that alone, if nothing else, Martin Luther King, Jr.'s birthday needs to be marked with special pomp and remembrance.

History can be altered by the acts of one righteous man or woman, white or black, American or Armenian.

“ASSBAREZ”

VERY REV. SEBOUH SARKISSIAN,
DIRECTOR OF THE SUNDAY SCHOOL ORGANIZATIONS
OF THE CATHOLICOSATE OF CILICIA,
VISITS THE U.S. AND CANADA

We are pleased to announce that through an arrangement made with His Holiness Catholicos Karekin II, Very Rev. Sebouh Sarkissian, the Director General of the Sunday Schools Organization of the Catholicosate of Cilicia will come to the U.S. and Canada on a factfinding mission between February 21 and April 14, 1986.

The Sunday Schools Organization which was established in 1930 has quite an extensive network of Sunday schools throughout the Middle East where thousands of Armenian children receive spiritual nurture. Very Rev. Sarkissian has headed this organization since 1978.

Hayr Sourp Sebouh was born in Kamishly, Syria, in 1946. After receiving his elementary education in a local Armenian day school, in 1961 he was accepted at the Armenian Seminary in Antelias. He was ordained a celibate priest in 1968 and since 1969 he has studied Arabic literature and Islamic philosophy. He served as a pastor in Basra, Iraq, and as vicar general in the Diocese of Aleppo, Syria. From 1978 to 1981 he was enrolled in Birmingham University in the United Kingdom and followed Islamic studies for which he received a Master of Arts degree.

Hayr Sebouh is embarking on this important mission to North America in order to assess the Sunday School structure in our communities and to find ways in which the Catholicosate of Cilicia and the Sunday Schools Central Organization may be helpful.

He will have meetings with the youth, Sunday School directors and teachers, pastors and board members, and his lectures will include: —

- Christian education in the context of general education;
- Christian ethics in the Armenian family;

EXCITING PLANS ARE UNDERWAY FOR
A.R.E.C.'S NEXT RETREAT
EXCLUSIVELY FOR
HIGH SCHOOL STUDENTS

All parish High School students should start making plans to attend the Fifth Annual Junior Youth Retreat to be held in Bloomingdale, N.J., on March 21-23, 1986, sponsored by the Armenian Religious Education Council of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church. The theme to this year's retreat will be, "Focus on Family and Friends". The purpose of the weekend will be to help students discover the meaning of relationships and attitudes with family members, friends and most importantly, to help discover more about oneself. Students will uncover new dimensions of faith, and discover the importance of one's role among the people they love and even the people they don't love.

Some of the topics for the weekend will cover, peer pressure, love and dating, and family life. Other aspects of the weekend will be movies, making new friends, seeing old ones, small group discussions, indoor and outdoor activities, lots of fun, plus much, much more. To register, please fill out the form below.

JUNIOR YOUTH RETREAT
REGISTRATION FORM

I would like to participate in the Junior Youth retreat on March 21-23, 1986. Enclosed is my registration fee of only \$30 (a fraction of the cost). Make checks payable to the Prelacy of the Armenian Apostolic Church by no later than March 10, 1986.

Name _____

Age _____

Address _____

Phone (_____) _____

City _____

State _____ Zip _____

Parent's or Guardian's signature of consent _____

Please mail to:
 THE PRELACY OF THE
 ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH
 c/o Denise Arakelian, Director of Christian Education
 138 East 39th Street
 New York, N.Y. 10016

- The Armenian youth and their ethical behavior;
- The Apostolicity of the Armenian church;
- How to introduce the Holy Bible and the saints to children;
- The Armenian family.

ԱՄՐԿԱԻԱԳԱՅ ՏՕՆԸ
ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՍ ՄԷՁ

Կերակը, Դեկտեմբեր 22, 1985-ը պատմական աննախնթեաց օր մը եղաւ Հարթֆիլդըր-Նիւ Պրիթընի եւ Համթայն քընէթթէթի Ս. Ստեփանոս Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ ծխակայաններուն համար: Առաջին անգամ ԸԼԱԿԵՂ Առաջնորդարանի որդւորմով Սարկլաւազներու Օրը տօնուեցաւ նախասարկլաւազ եւ քրիստոնէական եկեղեցւոյ առաջին նահապետի Ս. Ստեփանոսի անուան ձօնուած՝ մեր եկեղեցւոյ մէջ, Ընդ նախագահութեամբ թեմիս բարեկենդան Առաջնորդ՝ Տէր Մեարդ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Ալեճեանի, մասնակցութեամբ Հոգեւոր Հայր Անուշաւան Վարդապետ Դանիէլեանի եւ եօթը սարկլաւազներու՝ Գառնիկ Ս. Բիլիկեան՝ Աբրինկֆիլա-իմոսիան Օրչըրոսի Ս. Գրիգոր Հայց. Առաք. Եկեղեցիէն, Նիկողոս Ս. Սաքմանեան՝ Նորթ Անտիլըրի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայց. Առաք. Եկեղեցիէն, Սեւակ Ս. Քէյտիլոճեան՝ Նիւ Եորթէն, եւ մեր երեք սարկլաւազները՝ Հրանդ Ս. Շէմէսեան, Քրիստափոր Ս. Սարգեան եւ Վահէ Տոտազեան:

Հաստացեալներու բազմութիւն մը կանուկն փութեացաւ եր եկեղեցի, մասնակցելու Սարկլաւազներու յատուկ հոգեւորդ պաշտօնութեան: Օրուն պատարագիչն եր եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հորձ Արժ. Տէր Սահակ Քէյն Անաէքեան: Սրբազան Հայրը յարուր պատրաստի, հայրէն եւ անդերն եկողներով տուաւ իր պատգամը: Բացառեց սարկլաւազութեան պաշտօնի ստեղծման արդարաւստճանները քրիստոնէական եկեղեցւոյ մէջ Ա. դարուն: Քէ ինչու Ս. Ստեփանոսի Օրուն աւրիթով կը տօնուի: Սարկլաւազաց Օրը, որովհետեւ Ս. Ստեփանոս առաջինն եր այն սարկլաւազներէն որոնք Առաքելայներու կողմէ նշանակուեցան սպասարկելու այն սեղանին ուր նորագարձ քրիստոնեաներ միայն կը ճաչէին եւ այդ սեղանը կը կոչուէր «Սիրոյ ձաշ» որը Ընթացքին սարմուռն մասնաւոր կողմեր կը կարգային: Ասիկ դուրս, անոնք կ'այցելէին հիւանդներուն, այրիներուն ու կը միխթարէին գաննը:

Ստեփանոս իմաստութեամբ կեցուն կը քարոզէր քրիստոնէական վարդապետութիւնը, որուն հաւատքով ալ դատարան տարուեցաւ դատուելու հրէից Մինոտիոնին կողմէ: Դատարանին մէջ Ս. Ստեփանոս քաջօրէն քողարկեց հրեայ ժողովուրդին սեղաններուն ու սխալները Աբրահամէն մինչեւ ներկայ օրերը: Հրեայ մղեւանը ամբողջ գրգռուեցաւ Ս. Ստեփանոսի մեղադրանքներէն, յարձակեցաւ անոր վրայ եւ քաղաքին դուրս քաղկոնեով քարակոծ մեղաւոր գայն: Հոս եր որ ծնկալը խնդրեց Աստուծի որ ներէ անոնց, որովհետեւ չեն գտար ինչ կը գործեն: Ստեփանոսը քարկոծողներուն մօտ երեսասարդ մը կար Սորոս

ANCIENT
AND CONTEMPORARY ARMENIA
FROM THE XIII CENTURY B.C.
TILL XX CENTURY A.D.

PRE-PUBLICATION SUBSCRIPTION OFFER

CONTENTS:

- 24 pages of introduction
- 100 coloured plates in quadrichromatic offset method besides black and white.
- Painters "after nature" and engravers of the VI to XX century before the invention of Photoengraving (c/1890).
- Bibliographical list of 300 volumes and manuscripts relating to Armenian history from 2750 B.C. till today.
- Texts in 4 languages: English, Arabic, Armenian and French.
- Format: 24 x 36 cm.
- Millboard bookbinding, bright coloured papers.
- Offer valid till March 31, 1986.

PARTIAL LIST OF PAINTERS AND ENGRAVERS

Bailly J. 1643	Langlois P. 1850
Clark I. c/1818	Lynch H.F. 1846
Dalwimart O. 1802	Morier James 1809
Duchangeur 1707	Texier Ch. 1838
Dupre L. c/1800	Toumefort 1718
Holstein G. 1838	Vereschaguine B. 1888

ORDER FORM

Name _____

Address _____

Phone _____

Yes, please enter my subscription to the "Ancient And Contemporary Armenia, From The XIII Century Till XX Century A.D." Enclosed please find my check in the amount of U.S. \$45.00. I understand that after March 31, 1986 the volume will cost U.S. \$70.00.

Make checks payable to:
 Armenian Apostolic Church of America
 138 East 39th Street, New York, N.Y. 10016

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ԵՒ ԿՐԹԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՐԱԶՆԵՐՈՒ ԱՂՂՈՄ
\$50.00

Այս գերատիպ հատարը հրատարակութեմ յետոյ պիտի արժէ 90 տուար: Ամսմբ որմմբ կը բաժանուրդարուիմ վիմչիւ Մարտ 31, 1986, կը վճարն վրայմ 50 տուար:

Եթէ կը փախաբիմ ապառկիլ օրինակ մը նախահրատարակչական գինիւ, համեցեմ րացնիլ ներքիւ կտրօմը և ուղարկիլ Ազգ. Առաջնորդարանի գրախանութի հասցիլին:

ԱՊՊՐԱՆՎԻ ԿՏՐՈՒ

Ամում, մականում
 Հասցէ
 Հնոսալայնի Թիւ
 Այո, կը փախաբիմ ապառկիլ «Համագայլն»ի ՊԼԵյրոթի մասնաբիւրի հրատարակիլի «Հայկական Տարագնիւր Ալլոյոմ» հատարը:
 Ներքիակ կը գտմմբ \$50 տուարի վճարագիրս:
 ՉԷլը գրիլ հետահայլ անումիմ:--

Armenian Apostolic Church of America
 138 East 39th Street
 New York, N.Y. 10016

ԿԱՐՆԻՈՒՐ

Տեղական պայմաններու բերումով «Հայկական Տարագնիւր Ալլոյոմ»ի հրատարակութիւնը ուշացած է եւ հետեւարար ներդրամութիւն կը հայցենք այն բաժանորդներէն, որոնք ամիսներ առաջ իրենց վճարումները կատարած էին: Նոր պայմանագրով նշանակած ենք Մարտ 31, 1986 թիւականը, եւ կը յուանք որ յառաջիկայ Ապրիլին գրեմը կը յաջողիմբ հասցնել մեր բաժանորդներուն:

անումով որ անոնց հանդերձները կը պահէր: Այդ երեսասարդը քրիստոնեաները հայածելու համար Դամասկոս զրկուած էր Սիրոնի կողմէ, դարձաւ մեծագոյն քարոզիչն ու տարածիչը քրիստոնէութեան՝ ճեթեան աշխարհի մէջ: Ս. Ստեփանոսի ներդրամութեան ոգին էր որ Սորոսը փրկարկուեց Պոզոսի: Վերջացուր իր պատգամը Սրբազան Հայրը, եզրակացնելով որ մենք ալ որպէս նորօրեայ Ստեփանոսներ, արտացոլացնենք քրիստոսի աստուածային սէրը մեր ըըջապատին մէջ:

Յաւարտ Ս. Պատարագի Սրբազան Հօր նախադասութեամբ Հոգաբարձութիւնս ճաչկերթով պատուեց ներկաները եկեղեցւոյ սրահ: Ճաշը պատրաստած էր Տիկնանց միւրիթիւնը, սեղանին սպասարկեցին մեր սարկլաւազները, Հրանդ Շէմէսեան, Վահէ Տոտազեան եւ ուրիշ ներկաներ: